

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA**

na dan 31.12.2010. godine

Broj: 03-10/11

Sarajevo, mart 2011. godine

**MENADŽMENTU
FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA****NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE*****Osnova za reviziju***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva zdravstva** za 2010. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembar 2010. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Federalnog ministarstva zdravstva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Federalnog ministarstva zdravstva sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Ne možemo potvrditi da je evidentiranje imovine Zavoda za kontrolu lijekova FBiH u iznosu od 357.390 KM u svojim knjigama Ministarstvo izvršilo na osnovu relevantne dokumentacije, u skladu sa zakonskim propisima i Odlukom Vlade FBiH V. broj 711/2010 od 19.08.2010. godine. Takođe, izvršeno je uknjižavanje navedene imovine, a da prije toga nisu poduzete aktivnosti da se ista isknjiži iz evidencije Zavoda za kontrolu lijekova FBiH. Posljedica navedenog je duplo iskazivanje imovina navedenog Zavoda u Glavnoj knjizi Trezora FBiH (Tačka 5.2. Izvještaja);**
- 2. Nije izvršeno usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem stalnih sredstava u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 22. Uredbe o**

računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, što je konstatovano i u izvještajima prethodnih godina (Tačka 5.7. Izvještaja);

3. Nismo u mogućnosti potvrditi da se izbor članova komisija za polaganje specijalističkih ispita i komisija za polaganje stručnih ispita zdravstvenih radnika vršio u skladu sa zakonskim propisima i podzakonskim aktima, odnosno da su prilikom formiranja istih bili jasno utvrđeni kriteriji i propisane procedure (Tačka 5.4. Izvještaja);
4. Nije se u potpunosti izvještavalo o utrošku sredstava razvojno - investicijskih projekata, u skladu sa članom 40. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2010. godinu, ostalim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija. Nije uspostavljena knjigovodstvena evidencija trošenja sredstava u okviru Projekta jačanja zdravstvenog sektora - HSEP, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Instrukcijom o načinu vođenja knjigovodstva, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za razvojno-investicijske projekte (Tačka 5.6. Izvještaja).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji **Federalnog ministarstva zdravstva**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2010. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Federalnog ministarstva zdravstva u toku 2010. godine, osim za napomene navedene u tačkama 2, 4 i 5 u prethodnom pasusu, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 28.03.2011. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3.	REZIME	1
4.	OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2009. GODINU	3
5.	NALAZI I PREPORUKE	4
5.1	Sistem internih kontrola	4
5.2	Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva.....	5
5.3	Budžet za 2010. godinu	6
5.4	Tekući rashodi	6
5.5	Tekući transferi	7
5.5.1	Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH.....	7
5.5.2	Transfer za Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH	8
5.5.3	Realizacija i izvještavanje o utrošku transfera odobrenih u Budžetu Ministarstva za 2008. i 2009. godinu	8
5.6	Implementacija razvojno – investicijskih projekata iz nadležnosti Ministarstva.....	9
5.7	Ostali nalazi.....	11
5.8	KOMENTAR	11
	PRILOG BR. 1	1
	Izvršenje budžeta Federalnog ministarstva zdravstva na dan 31.12.2010. godine	1

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA
za 2010. godinu

1. UVOD

Federalno ministarstvo zdravstva (u daljem tekstu Ministarstvo), formirano je na osnovu Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave («Sl. novine F BiH» broj 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06). Ministarstvo obavlja upravne, stručne i druge poslove koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Federacije BiH u oblasti zdravstva, a naročito poslove koji se odnose na: provođenje politike i strategije zdravstva u cjelini; razvoj i unapređenje sistema zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja; praćenje i provođenje federalnih zakona u oblasti zdravstva; izradu programa razvoja zdravstvene djelatnosti, te donošenje planova i programa mjera zdravstvene zaštite; međuentitetska i međukantonalna saradnja u oblasti zdravstva; koordiniranje i provedba projekata u oblasti zdravstva od značaja za Federaciju BiH u saradnji sa međunarodnim, Vladinim i nevladinim organizacijama u skladu sa Ustavom BiH, a s ciljem rekonstruisanja i obnove zdravstvenog sistema; učešće u provedbi informatičkih projekata u oblasti zdravstva, osiguranje dostupnosti djelotvornim, sigurnim, kvalitetnim i ekonomičnim lijekovima i sprečavanje njihove zloupotrebe i druge poslove utvrđene Zakonom.

Unutrašnja organizacija i način rada utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, kojim je sistematizovano 77 radnih mjesta, dok je budžet odobren za 49 uposlenika. Na dan 31.12.2010. godine u Ministarstvu su bila uposlena 44 službenika i namještenika.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u ulici Titova br. 9.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2010. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Ministarstva na dan 31.12.2010. godine, izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od novembra 2010. do marta 2011. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Ministarstva za 2010. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

- *U cilju dosljedne primjene zakona i ostalih propisa, potrebno je poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola putem usklađivanja međusobno neusaglašenih internih akata i dopune Pravilnika o internim kontrolama – internim kontrolnim postupcima, kao i uspostavljanja efikasnijeg nadzora nad djelovanjem postojećeg sistema internih kontrola.*
- *Potrebno je da Ministarstvo, u skladu sa nadležnostima i ovlaštenjima, poduzme aktivnosti u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija kako bi se u Glavnoj knjizi Trezora izvršilo isknjižavanje opreme Zavoda za kontrolu lijekova FBiH i zatvorile bilansne i vanbilansne pozicije. Takođe je potrebno izvršiti uvid u preuzetu opremu Zavoda za kontrolu lijekova FBiH, usaglasiti sa Agencijom stanje imovine date na korištenje, te poduzeti aktivnosti na rješavanju pitanja o vlasništvu vozila koje je dato na korištenje Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH.*
- *Potrebno je sa Agencijom za lijekove i medicinska sredstva BiH zaključiti ugovor kojim bi se regulisala međusobna prava i obaveze u vezi imovine date na korištenje istoj.*
- *Potrebno je najmanje jednom godišnje uskladiti stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u računovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 22. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Pravovremeno poduzeti aktivnosti na uništenju stalnih sredstava na osnovu donesene odluke o rashodu, a isknjižavanje iz knjigovodstvene evidencije vršiti na osnovu Zapisnika komisije o uništenju stalnih sredstava.*

Potrebno je dosljedno primjenjivati Pravilnik o specijalizacijama i subspecijalizacijama doktora medicine, doktora stomatologije i magistara farmacije u dijelu provođenja procedura polaganja ispita, a u skladu sa članom 157. stav 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, ministar treba da utvrdi listu ispitivača za specijalističke i subspecijalističke ispite, na prijedlog ovlaštenih zdravstvenih ustanova i fakulteta zdravstvenog usmjerenja. Takođe je potrebno izvršiti dopunu Pravilnika o pripravnničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika u dijelu definisanja načina i postupka izbora članova komisija za polaganje stručnih ispita, na osnovu utvrđenih kriterija.

- *Potrebno je u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o zdravstvenom osiguranju, a u saradnji sa nadležnim institucijama FBiH, osigurati potrebna sredstva za izdvajanje u fond solidarnosti.*
- *Potrebno je skupa sa nadležnim institucijama poduzeti aktivnosti na realizaciji Odluke Vlade FBiH o otvaranju zasebne potrošačke jedinice „Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH“ u okviru budžetskog razdjela Federalnog ministarstva zdravstva (V. broj 938/09 od 30.11.2009. godine) u skladu sa zakonskim propisima.*
- *Potrebno je poduzeti aktivnosti da se u potpunosti postupi u skladu sa Uredbom o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH u dijelu praćenja, nadzora i izvještavanja o realizaciji svih projekata koji su Planom razvojnih projekata u FBiH dati u nadležnost Ministarstva.*
- *Izvjestavanje o utrošku sredstava razvojno - investicijskih projekata vršiti u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH, ostalim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija.*
- *Potrebno je postupiti u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Instrukcijom o načinu vođenja knjigovodstva, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za razvojno – investicijske projekte za Projekta jačanja zdravstvenog sektora – HSEP u dijelu knjigovodstvene evidencije trošenja sredstava.*
- *Potrebno je i dalje poduzimati aktivnosti kako bi se izvršio nadzor nad namjenskim utroškom sredstava doznačenih po osnovu tekućih transfera u 2008. i 2009. godini i sačinio Izvještaj o utrošku istih.*
- *Potrebno je da se poduzmu aktivnosti u cilju donošenja odluka o dodjeli nabavljene opreme kroz Projekat „Tehnička asistencija za socijalno osiguranje FBiH“- SITAP, koji je završen 31.12.2007. godine, od strane nadležnog organa, u skladu sa članom 14. Zakona o pravima i dužnostima republičkih organa u korištenju sredstava u društvenoj svojini („Sl. list SR BiH“, broj 33/81 i 29/90), a u skladu s kojim bi se, izvršilo evidentiranje opreme, kod institucija kojima je ista dodijeljena.*

4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2009. GODINU

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2010. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovali smo da:

Ministarstvo nije postupilo po datim preporukama koje se odnosi na:

- izvršen popis i obavezno usklađivanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- poboljšanje funkcionisanja sistema internih kontrola i uspostavi efikasnijeg nadzora nad djelovanjem istog, u cilju dosljedne primjene zakona i ostalih propisa;
- utvrđivanje nadležnosti, na osnovu relevantne dokumentacije, vezane za implementaciju razvojno – investicijskih projekata, kako bi Ministarstvo u skladu sa Uredbom o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstvima razvoja u FBiH, ispunilo svoju ulogu u dijelu koordinacije, praćenja i izvještavanja o realizaciji projekata, iz oblasti zdravstva;
- uspostavljanje knjigovodstvene evidencije trošenja sredstava u okviru Projekta jačanja zdravstvenog sektora – HSEP, u skladu sa Instrukcijom o načinu vođenja knjigovodstva, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za razvojno – investicijske projekte.

Ministarstvo je djelimično postupilo po datim preporukama koje se odnose na:

- poduzete aktivnosti vezane za popis imovine, obaveza i potraživanja Zavoda za kontrolu lijekova FBiH sa 31.12.2009. godine od strane Komisije za popis formirane od strane Vlade FBiH, sačinjeni finansijski izvještaji za 2009. godinu i Likvidacioni Bilans stanja sa 10.05.2010. godine. Vlada FBiH je Odlukom V. broj 711/2010 od 19.08.2010. godine utvrdila da Ministarstvo u svojim poslovnim knjigama izvrši knjiženje opreme Zavoda za kontrolu lijekova FBiH koja je data na korištenje Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH, međutim isto nije izvršilo knjigovodstveno evidentiranje u skladu sa zakonskim propisima i navedenom Odlukom;
- regulisanje načina polaganja specijalističkih i stručnih ispita, u dijelu donošenja Zakona o zdravstvenoj zaštiti FBiH („Službene novine FBiH“, broj 46/10 od 02.08.2010. godine), a na osnovu kojeg su doneseni Pravilnik o specijalizacijama i subspecijalizacijama doktora medicine, doktora stomatologije i magistara farmacije i Pravilnik o pripravnničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika („Službene novine FBiH“, broj 6/11 od 09.02.2011.godine), međutim izbor članova komisija nije vršen u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima;
- nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava tekućih transfera doznačenih krajnjim korisnicima za 2008. i 2009. godinu, iz razloga što se ne može potvrditi da je Komisija, u skladu sa usvojenim programima utroška sredstava, obavila nadzor nad namjenskim utroškom istih i o istom sačinila izvještaj;
- izvještavanje o utrošku sredstava razvojno - investicijskih projekata, u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH, te ostalim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija;
- Informaciju o realizaciji kredita Fonda za ekonomsku razvojnu saradnju Republike Koreje za Projekat Modernizacija bolnica BiH, koja je dostavljena i usvojena od strane Vlada FBiH, a Izvještaj o utrošku sredstava kroz Projekat SITAP dostavljen je Federalnom ministarstvu finansija na mišljenje.

Ministarstvo je postupilo po preporukama, datim nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja za 2009. godinu u dijelu:

- provedbe Ugovora o snabdijevanju vakcinom protiv pandemične gripe zaključenim sa Međunarodnom grupacijom GlaxoSmithKline, Velika Britanija, davanja nalaza o kvalitetu od strane Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH od 06.05.2010. godine i preuzimanja od strane Zavoda za javno zdravstvo FBiH;

- pokrenutanja procedura donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, koji je Vlada FBiH usvojila 01.12.2010. godine i uputila u parlamentarnu proceduru;
- donošenja odluka od strane Vlade FBiH, o dodjeli nabavljene opreme kroz projekat „Modernizacija bolnica“ i evidentiranje opreme kod institucija kojima je ista dodijeljena;
- provođenja postupka nabavki stalnih sredstava, roba i usluga u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH u dijelu provedbe odgovarajućeg postupka za izbor najpovoljnijeg ponuđača.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sistem internih kontrola

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, sistematizovano je 77 radnih mjesta, a na dan 31.12.2010. godine bila su uposlena 44 izvršioca. Kao i prethodne tri godine, ministar nije izvršio ocjenjivanje rada službenika i namještenika za 2010. godinu, iako je ocjenjivanje propisana zakonska obaveza, što je moglo imati uticaja na kvalitet i profesionalnost u obavljanju poslova i radnih zadataka. Takođe, radno mjesto sekretara Ministarstva nije popunjeno, što je moglo da utiče na nivo koordinacije i usmjeravanje rada svih organizacionih jedinica prilikom izvršavanja odobrenog budžeta u skladu sa postojećim propisima.

U skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, u okviru Sektora za implementaciju projekata, predviđeno je da se obavljaju poslovi implementacije administrativnih i finansijskih procedura projekata (2 izvršioca), kao i poslovi nabavki u skladu sa procedurama Svjetske banke, Razvojne banke Vijeća Evrope i propisima o javnim nabavkama u BiH (za potrebe implementacije projekata i za potrebe Ministarstva). Međutim, utvrdili smo da predviđena radna mjesta za obavljanje ovih poslova (stručni savjetnik za javne nabavke i jedan stručni savjetnik za finansije), nisu popunjena iz kojeg razloga su za poslove javnih nabavki angažovani vanjski saradnici putem ugovora o djelu, ali samo za potrebe implementacije Projekta jačanja zdravstvenog sektora. Kao i prethodne godine, u Odsjeku za finansijsko planiranje i finansijsko – računovodstvene poslove nepopunjeno je radno mjesto Višeg referenta za obračun plaća i blagajničke poslove, u okviru kojeg je predviđeno da se obavljaju i poslovi likvidiranja putnih naloga za službena putovanja i obračun utroška goriva po putnim nalogima za službena vozila. Utvrdili smo da je samo za obavljanje blagajničkih poslova, putem dodatnog rješenja, zadužen uposlenik koji radi na poslovima Stručnog savjetnika za ekonomsko – analitičke poslove. Isti uposlenik, bez izdatog posebnog rješenja, radi i poslove likvidiranja putnih naloga za službena putovanja i obračun utroška goriva po putnim nalogima za službena vozila, dok poslove obračuna plaća, također bez posebnog rješenja, obavlja Stručni savjetnik za trezorsko poslovanje.

Ministarstvo je 31.12.2009. godine donijelo Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima, ali isti nije u potpunosti sačinjen u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje sistema internih kontrola kod budžetskih korisnika, u dijelu opisa procesa i procjene rizika. Isti nisu utvrđeni za poslove praćenja izvršenja budžeta i izvještavanja, provođenja postupaka javnih nabavki i vršenja godišnjeg popisa, usaglašavanje sredstava i izvora sredstava iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem imovine, za koji proces smo konstatovali da je naročito rizičan. Nije postupljeno po preporuci koju smo dali u prethodnoj reviziji da se, u Pravilnik o internim kontrolama, ugrade procesi u vezi sa raspodjelom sredstava tekućih transfera i vršenje poslova koordinacije, praćenja, izvještavanja o implementaciji razvojno – investicijskih projekata, kako bi Ministarstvo ispunilo ulogu propisanu Uredbom o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstvima za razvoj u FBiH.

Takođe smo utvrdili da je potrebno izvršiti dopunu Pravilnika o poklonima i reprezentaciji (u dijelu definisanja svrhe i namjene za koje se mogu stvarati navedeni izdaci) sačiniti interne procedure u dijelu regulisanja načina vođenja pomoćnih evidencija ostvarenih prihoda i usklađivanje istih sa Glavnom knjigom Trezora.

Nakon provedene revizije finansijskih izvještaja za 2010. godinu utvrdili smo da je sistem internih kontrola nezadovoljavajući u dijelu: sačinjavanja analiza uz finansijske izvještaje, u potpunosti uspostavljanja funkcije interne revizije, ovjere i likvidiranja računa, ažurnog vođenja blagajne, pravdanja

putnih naloga, pravilnog knjigovodstvenog evidentiranja isplaćenih putnih akontacija, realizacije zaključenih ugovora sa izabranim dobavljačem, primjene Pravilnika o upotrebi službenih automobila Ministarstva, a što smo detaljnije obrazložili u Pismu menadžmentu.

U cilju dosljedne primjene zakona i ostalih propisa, potrebno je poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola putem usklađivanja međusobno neusaglašenih internih akata i dopune Pravilnika o internim kontrolama – internim kontrolnim postupcima, kao i uspostavljanja efikasnijeg nadzora nad djelovanjem postojećeg sistema internih kontrola.

5.2 Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva

Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH osnovana je u skladu sa članom 3. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 58/08) i Odlukom o početku rada iste, kao ovlašteno tijelo za oblast lijekova i medicinskih sredstava koji se koriste u medicini u BiH, a koje poslove su do tada obavljali Agencija za lijekove i medicinska sredstva RS-a, **Zavod za kontrolu lijekova FBiH** i Sektor za farmaciju Federalnog ministarstva zdravstva. Na osnovu navedenog Zakona i **potpisanog Sporazuma o stvaranju uslova za uspostavljanje Agencije (između Vijeća ministara BiH, Vlade RS-a i Vlade FBiH)**, od strane Ministarstva civilnih poslova BiH formirana je Komisija za popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, popis obaveza i potraživanja, arhive, predmeta koji su u toku postupka i zaposlenih Agencije za lijekove i medicinska sredstva RS-a, Zavoda za kontrolu lijekova FBiH i Sektora za farmaciju Ministarstva, a sačinjeni popis je trebao predstavljati početni bilans novoosnovane Agencije. **U skladu sa Sporazumom sva prava i obaveze do 30.04.2009. godine ostaju prava i obaveze entiteta.**

Vlada FBiH je 30.07.2009. godine donijela Odluku kojom se oprema, arhiva i novčana sredstva Zavoda za kontrolu lijekova FBiH, kao i arhiva i novčana sredstva Sektora za farmaciju Ministarstva daju na korištenje (bez naknade) Agenciji, a sastavni dio Odluke čini sačinjeni Zapisnik o izvršenom popisu od strane gore imenovane Komisije. Međutim, **Vlada FBiH je tek 19.08.2010. godine donijela Odluku o knjigovodstvenom evidentiranju opreme Zavoda za kontrolu lijekova FBiH date na korištenje Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH.** Istom je utvrđeno je da će se oprema Zavoda koja je data na korištenje Agenciji knjižiti u poslovnim knjigama Federalnog ministarstva zdravstva prema popisu opreme sačinjenom u Zapisniku o izvršenom popisu od strane Komisije za popis stalnih sredstava formirane Odlukom Ministarstva civilnih poslova BiH. Za realizaciju ove Odluke zaduženi su Ministarstvo i Federalno ministarstvo finansija, svako u okviru svoje nadležnosti.

Prema prezentiranoj dokumentaciji izvršeno je uknjižavanje opreme na dan 29.11.2010. godine, na osnovu Registra stalnih sredstava Zavoda za kontrolu lijekova FBiH (od 11.11.2010. godine), koji nije potpisan i ovjeren od strane ovlaštene osobe. Evidentirana je imovina nabavne vrijednosti 2.851.346 KM, ispravke vrijednosti od 2.493.956 KM i knjigovodstvene vrijednosti od 357.390 KM. **Zbog naprijed navedenog ne možemo potvrditi da je evidentiranje imovine Zavoda za kontrolu lijekova FBiH u iznosu od 357.390 KM u svojim knjigama Ministarstvo izvršilo na osnovu relevantne dokumentacije, u skladu sa zakonskim propisima i Odlukom Vlade FBiH V. broj 711/2010 od 19.08.2010. godine.**

Takođe, izvršeno je uknjižavanje navedene imovine, a da prethodno nisu poduzete aktivnosti u skladu sa zakonskim propisima da se ista isknjiži iz evidencije Zavoda za kontrolu lijekova FBiH, koji je likvidiran. Posljedica navedenog je da je u Glavnoj knjizi Trezora za navedeni iznos iskazuje imovina FBiH u većem iznosu od stvarne vrijednosti, a što utiče na istinit i tačan prikaz imovine FBiH na dan 31.12.2010. godine. Iako je putničko vozilo Škoda uknjiženo kao imovina Ministarstva, Agencija, koja je samo korisnik opreme bivšeg Zavoda, dobila je Potvrdu o vlasništvu i saobraćajnu dozvolu za navedeno vozilo i isto je registrovala na svoje ime. Takođe, nisu poduzete aktivnosti na rješavanju vanbilansne evidencije iskazane u analitičkom bruto bilansu Zavoda u iznosu od 1.796.998 KM.

Komisija formirana od strane Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH izvršila je popis opreme, sitnog inventara i tuđe opreme koju koristi sa 31.12.2010. godine i dostavila Ministarstvu popisne liste. Iste nisu sabrane niti razvrstane po vrstama stalnih sredstava. Komisija za popis formirana od strane Ministarstva nije izvršila uvid u stvarno stanje opreme koja je popisana, niti je sačinjen Zapisnik o primopredaji iste između Agencije i Ministarstva. Takođe, nije nam prezentirano da je sa Agencijom za lijekove i medicinska

sredstva zaključen ugovor kojim bi se regulisala međusobna prava i obaveze vezano za imovine datu na korištenje istoj.

Potrebno je da Ministarstvo, u skladu sa nadležnostima i ovlaštenjima, poduzme aktivnosti u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija kako bi se u Glavnoj knjizi Trezora izvršilo isknižavanje opreme Zavoda za kontrolu lijekova FBiH i zatvorile bilansne i vanbilansne pozicije. Takođe je potrebno izvršiti uvid u preuzetu opremu Zavoda za kontrolu lijekova FBiH, usaglasiti sa Agencijom stanje imovine date na korištenje, te poduzeti aktivnosti na rješavanju pitanja o vlasništvu vozila koje je dato na korištenje Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH.

Potrebno je sa Agencijom za lijekove i medicinska sredstva BiH zaključiti ugovor kojim bi se regulisala međusobna prava i obaveze u vezi imovine date na korištenje istoj.

5.3 Budžet za 2010. godinu

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2010. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 33.669.391 KM, što u odnosu na zakonski odobrena sredstva (u iznosu 34.814.274 KM) predstavlja izvršenje 96,71 %, a u odnosu na odobreni operativni budžet (34.826.873 KM) 96,68 %.

Struktura iskazanih rashoda i izdataka je slijedeća: tekući transferi 81,70 % (27.506.200 KM), primanja zaposlenih 4,29 % (1.444.958 KM), izdaci za materijal i usluge 13,91 % (4.684.558 KM) i nabavka opreme 0,10 % (33.674 KM).

Pregled izvršenja Budžeta za 2010. godinu dat je u prilogu br. 1 Izvještaja.

5.4 Tekući rashodi

Na poziciji ugovorenih usluga - Izdaci za rad komisija iskazani su u iznosu od **260.237 KM**. Navedeno se odnosi na isplate za rad komisija za polaganje specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, medicinska pomagala, registraciju lijekova, veledrogerije, dodatke prehrani i kozmetiku. U skladu sa zakonskim propisima i donesenim Pravilnicima za svaku vrstu komisije koju rješenjem imenuje ministar podnosilac zahtjeva vrši uplatu na Jedinstveni račun Trezora FBiH. U 2010. godini po ovom osnovu ostvaren je prihod u iznosu od 732.443 KM.

Za rad **komisija za polaganje specijalističkih ispita (koje se formiraju po oblastima)**, isplaćena je neto naknada u iznosu od 86.520 KM (bruto iznos od 106.580 KM), a ostvareni su prihodi u iznosu od 222.000 KM. Rješenjem o naknadama za polaganje specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika broj 09-14-4255/05 od 16.06.2005. godine, koje je donio ministar, utvrđena je visina naknade koju uplaćuju kandidati i naknada koja se isplaćuje članovima komisije. I u ovoj godini za polaganje specijalističkih ispita formirane su komisije na osnovu „Odluke o Listi ispitivača za specijalističke ispite po vrstama specijalizacija“ iz marta 2006. godine, utvrđene (prema navodima iz iste) na osnovu prijedloga kliničkih ustanova i fakulteta zdravstvenog usmjerenja u FBiH, a pozivajući se na odredbe „Pravilnika o specijalizaciji zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika“ koji je donesen na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti SRBiH iz 1986. godine. **Zakonom o zdravstvenoj zaštiti FBiH iz 1997. godine obaveza ministra je bila da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona, donese provedbene propise, kao i Listu ispitivača, koja je utvrđena na osnovu prethodno navedene odluke. Ista nije dopunjavana od 2006. godine (u skladu sa prijedlozima ovlaštenih institucija), a i u 2010. godini je korištena za formiranje komisija. Zbog naprijed navedenog, ne može se potvrditi zakonitost i postojanje utvrđenih kriterija prilikom formiranja komisija za polaganje specijalističkih ispita.**

U skladu sa članom 236. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine FBiH“, broj 46/10 od 02.08.2010. godine), utvrđena je obaveza federalnog ministra za donošenjem propisa u ovoj oblasti u roku od 18 mjeseci od stupanja na snagu istog, između ostalog i listu ispitivača za specijalističke i subspecijalističke ispite. Na osnovu naprijed navedenog Zakona donesen je Pravilnik o specijalizacijama i subspecijalizacijama doktora medicine, doktora stomatologije i magistara farmacije („Službene novine FBiH“, broj 6/11 od 09.02.2011. godine).

Potrebno je dosljedno primjenjivati Pravilnik o specijalizacijama i subspecijalizacijama doktora medicine, doktora stomatologije i magistara farmacije u dijelu provođenja procedura polaganja ispita, a u skladu sa članom 157. stav 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, ministar treba da utvrdi listu ispitivača za specijalističke i subspecijalističke ispite, na prijedlog ovlaštenih zdravstvenih ustanova i fakulteta zdravstvenog usmjerenja, koja treba da se novelira svake druge godine.

Za rad komisija za polaganje stručnih ispita zdravstvenih radnika (koje se formiraju po oblastima), izvršena je isplata naknada za rad stručnih komisija u neto iznosu od 150.782 KM (bruto iznos 185.741 KM), a ostvareni su prihodi u iznosu od 225.450 KM. Ministar je Rješenjem o naknadama za polaganje specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika broj 09-14-4255/05 od 16.06.2005. godine, utvrdio visinu naknade za polaganje stručnih ispita i naknade članovima komisije. U skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti FBiH, u julu 2000. godine, donesen je Pravilnik o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika. Pravilnikom je propisan sadržaj i način provođenja pripravničkog staža za zdravstvene radnike, uslovi i način polaganja stručnog ispita, kao i da se stručni ispit polaže pred ispitnom komisijom koju iz reda odgovarajućih stručnjaka koji se bave odgovarajućim područjem rada. Ministar svojim rješenjem imenuje komisije, na period od dvije godine, koje vrše ispitivanje podnosilaca zahtjeva. **Navedeni Pravilnik nije jasno definisao način i postupak imenovanja članova komisija, već samo da isti trebaju biti iz reda stručnjaka koji su se dokazali svojim naučnim i stručnim radom u oblasti za koju se imenuju. Prema izjavi odgovorne osobe, ne postoji zvanična Lista ispitivača, odnosno nije propisana procedura za izbor članova komisije. Ministar je i u ovoj godini birao članove komisije bez utvrđenih kriterija, a na navedeno je ukazivano i u ranijim revizijama.**

Na osnovu naprijed navedenog Zakona o zdravstvenoj zaštiti, donesen je Pravilnik o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika („Službene novine FBiH“, broj 6/11 od 09.02.2011. godine). I ovim Pravilnikom nije jasno definisan način i postupak imenovanja članova komisija i kriteriji za odabir istih.

Potrebno je izvršiti dopunu Pravilnika o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika u dijelu definisanja načina i postupka izbora članova komisija za polaganje stručnih ispita, na osnovu utvrđenih kriterija.

5.5 Tekući transferi

Na ime tekućih transfera u 2010. godini odobrena su sredstva u iznosu od 27.506.200 KM i ista su i izvršena u navedenom iznosu. Od ovog iznosa na ime **Transfera za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH** doznačeno je i realizovano 26.006.200 KM, a na ime **Transfera za Zavod za transfuzijsku medicinu** 1.500.000 KM.

5.5.1 Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH

Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH u 2010. godini realizovan je na osnovu Odluke Vlada FBiH od 08.03.2010. godine o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH“ utvrđenih Budžetom FBiH za 2010. godinu Federalnom ministarstvu zdravstva u iznosu od 26.000.000 KM. Sredstva su odobrena i doznačena za finansiranje nabavke lijekova, pružanje zdravstvenih usluga i provođenje programa federalnog fonda solidarnosti i to:

- **Dijalizu u iznosu od 7.600.000 KM;**
- **Liječenje malignih oboljenja u iznosu od 8.500.000 KM;**
- **Preventivni programi i programi unapređenja zdravlja kod djece u iznosu od 310.000 KM;**
- **Obavezna imunizacija djece od zaraznih bolesti u iznosu od 700.000 KM;**
- **Liječenje oboljelih od hemofilije, hepatitisa C i složenih oblika hepatitisa B i multiple skleroze u iznosu od 1.955.000 KM;**
- **Najsloženiji oblici zdravstvene zaštite u iznosu od 6.600.000 KM;**

- **Bolničko liječenje povratnika iz Federacije BiH u općine u Republici Srpskoj u iznosu od 300.000 KM;**
- **Humana reprodukcija sa invaliditetom u iznosu od 35.000 KM.**

U skladu sa članom 82. stav 4. Zakona o zdravstvenom osiguranju, Vlada FBiH je u januaru 2010. godine donijela Odluku o izdvajanju sredstava u Fond solidarnosti FBiH za 2010. godinu, u kojoj je utvrđeno da će se 9% od ukupnih prihoda ostvarenih po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje izdvajati, na propisani račun Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, za potrebe istog. U skladu sa navedenim Zakonom isti iznos sredstava trebalo je obezbijediti i iz budžeta FBiH. Međutim, iako je u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, isti iznos trebao biti obezbijeđen i u Budžetu FBiH za 2010. godinu, navedena zakonska odredba nije ispoštovana, obzirom da je u 2010. godini planirano i doznačeno 26.006.200 KM, što predstavlja 28,87% potrebnog iznosa. Prema Izvještaju o realiziranim sredstvima transfera iz Budžeta FBiH za federalni fond solidarnosti za period I-XII 2010. godine, koji je Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, 04.03.2010. godine dostavio Ministarstvu, prihodi od doprinosa u ovom periodu ostvareni su u iznosu od 90.092.479 KM i da je u 2010. godini iskazan višak rashoda nad prihodima u iznosu od 13.791.039 KM.

Potrebno je u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o zdravstvenom osiguranju, a u saradnji sa nadležnim institucijama FBiH, osigurati potrebna sredstva za izdvajanje u federalni fond solidarnosti.

5.5.2 Transfer za Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH

Transfer za Zavod za transfuzijsku medicinu u 2010. godini odobren je i doznačen u iznosu od 1.500.000 KM. Vlada FBiH je na Prijedlog Ministarstva, donijela Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „**Transfer za Zavod za transfuzijsku medicinu**“. Istim je utvrđeno da se odobrena sredstva mogu utrošiti za plaće i naknade i naknade troškova za 50 uposlenih, sufinansiranje naknada članovima upravnog odbora i sufinansiranje izdataka za materijal i usluge. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da je Ministarstvo u skladu sa Odlukom Vlade FBiH o otvaranju zasebne potrošačke jedinice „Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH“ u okviru budžetskog razdjela Federalnog ministarstva zdravstva (V. broj 938/09 od 30.11.2009. godine) podnijelo Federalnom ministarstvu finansija budžetski zahtjev za sredstvima za 2010. godinu za navedeni Zavod. Navedeni Zahtjev nije prihvaćen, a sredstva su odobrena kao tekući transfer u okviru budžeta Ministarstva. Članom 56. Zakona o krvi i krvnim sastojcima koji je donesen u februaru 2010. godine, i Statutom Zavoda, na koji je saglasnost dao Parlament FBiH, predviđeno je da se Zavod finansira: iz Budžeta FBiH, te na osnovu ugovora sa Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH i kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja, kao i iz drugih izvora, u skladu sa zakonom. Danom stupanju na snagu ovog Zakona (05.03.2010. godine) prestale su važiti odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti u dijelu mogućnosti da transfuzijsku djelatnost mogu obavljati kantonalni zavodi za transfuzijsku medicinu, a u roku od godine dana ministar je trebao donijeti podzakonske propise za provođenje ovog zakona. Prema izjavi odgovorne osobe, konstatovali smo da je ministar formirao komisije za izradu podzakonskih propisa, a da isti nisu doneseni u predviđenom roku.

U Izvještaju o utrošku sredstava „Transfera za transfuzijsku medicinu“ za 2010. godinu, dostavljenom od strane ovog Zavoda 24.02.2011. godine, navedeno je da su u toku 2010. godine ukupno ostvareni prihodi u iznosu od **4.741.224 KM** (od toga iz budžeta FBiH **1.500.000 KM**), a da su ukupni izdaci **3.924.116 KM**. U skladu sa Statutom Zavoda ukoliko isti u završnom računu iskaže višak prihoda, ostvareni iznos se usmjerava za razvitak djelatnosti- nabavku opreme i rekonstrukciju postojećeg prostora za uvođenje novih metoda.

Potrebno je skupa sa nadležnim institucijama poduzeti aktivnosti na realizaciji Odluke Vlade FBiH o otvaranju zasebne potrošačke jedinice „Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH“ u okviru budžetskog razdjela Federalnog ministarstva zdravstva (V. broj 938/09 od 30.11.2009. godine) u skladu sa zakonskim propisima.

5.5.3 Realizacija i izvještavanje o utrošku transfera odobrenih u Budžetu Ministarstva za 2008. i 2009. godinu

U izvještajima o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja u prethodnom periodu konstatovano je da je realizacija tekućih transfera vršena na osnovu usvojenih programa utroška sredstava usvojenih od strane

Vlade FBiH, na način da je rješenje o doznačavanju sredstava potpisivao ministar. Sredstva su doznačavana bez prethodno zaključenog ugovora sa korisnicima sredstava u kojima je trebalo navesti međusobna prava i obaveze, način nadzora i izvještavanja o utrošku sredstava. Uvidom u dokumentaciju vezanu za nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava transfera konstatovano je da dio krajnjih korisnika kojima su doznačena sredstva iz tekućih transfera u 2008. godinu ni do kraja 2010. godine nije dostavio izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, a da ni od strane Ministarstva nisu poduzete adekvatne mjere na nadzoru nad namjenskim utroškom sredstava i poduzimanju adekvatnih aktivnosti. Nije nam prezentirano da je Komisija za praćenje namjenskog utroška transfera doznačenih na teret 2008. godine, do kraja izvršila predviđene aktivnosti nadzora i sačinila Izvještaj o utrošku istih, u skladu sa Planom nadzora nad namjenskim utroškom sredstava neposredno kod korisnika transfera, koji je donesen u novembru 2009. godine. Takođe, ne može se potvrditi da je Komisija za nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih transfera doznačenih krajnjim korisnicima za 2009. godinu, izvršila nadzor nad trošenjem tih sredstava.

Potrebno je i dalje poduzimati aktivnosti kako bi se izvršio nadzor nad namjenskim utroškom sredstava doznačenih po osnovu tekućih transfera u 2008. i 2009. godini i sačinio Izvještaj o utrošku istih.

5.6 Implementacija razvojnog – investicijskih projekata iz nadležnosti Ministarstva

Plan razvojnih projekata u FBiH, koji čine sastavni dio Budžeta FBiH za 2010. godinu, u nadležnost ovoga Ministarstva utvrdio je slijedeće projekte:

- HSEP – Projekt jačanja zdravstvenog sektora /FBiH,
- II faza Projekta „Koordinirani državni odgovor na HIV/AIDS“,
- TBC-Dalje jačanje DOTS strategije u BiH,
- Modernizacija bolnica – Koreja II,
- Modernizacija kliničkih centara u FBiH - KC Mostar, KC Sarajevo, RMC Mostar, Opća bolnica Konjic,
- Nabavka medicinske opreme za KCU Sarajevo, KB B. Brijeg Mostar (Kredit/donacija/SA kanton).

Za implementaciju navedenih projekata u 2010. godini predviđeno je da se izvrši izdvajanje sredstava u ukupnom iznosu od 29.594.045 KM, od čega 26.754.873 KM iz kredita, 2.289.172 KM iz budžeta FBiH i 550.000 KM iz budžeta kantona.

U skladu sa Uredbom o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH u Ministarstvu je uspostavljen Sektor za implementaciju projekata, čiji prvenstveni zadatak je implementacija projekata od značaja za Federaciju BiH, koje odobri Vlada FBiH i upravljanje domaćim i stranim sredstvima namijenjenim realizaciji tih projekata. Uloga i odgovornost Ministarstva putem organizacione jedinice je da vrši koordinaciju u pripremi razvojnih politika i strategija, koordinacija i identifikacija prioriternih programa i projekata, praćenje i izvještavanje o implementaciji tekućih projekata u okviru resora na osnovu metodologije koju, uz saglasnost Vlade FBiH, utvrdi Federalno ministarstvo finansija, saradnja sa organizacionim jedinicama uspostavljenim u kantonima i općinama i drugi poslovi od značaja za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u Federaciji.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da se u 2010. godini, od projekata iz nadležnosti Ministarstva, samo **Projekat Jačanja zdravstvenog sektora – HSEP** implementirao od strane Sektora za implementaciju projekata. Realizacija ovog Projekta je planirana u iznosu od 8.275.250 KM, a realizovana u iznosu od 4.712.173 KM (kreditna sredstva 2.980.917 KM, budžet FBiH 1.243.371 KM, budžeti kantona 487.885 KM). Realizacija nije u skladu sa planom, prema izjavi odgovorne osobe, jer zbog negativnih kursnih razlika procedure nabavke nisu pokrenute na vrijeme. Prema izjavi odgovorne osobe doznali smo da u slučaju kod preuzimanja opreme nabavljene iz sredstava Projekta jačanja zdravstvenog sektora – HSEP od strane krajnjih korisnika, dobavljač isporučuje opremu, a korisnici ovjeravaju otpremnicu o prijemu iste. Po prijemu računa, Ministarstvo isti dostavlja korisnicima, koji upoređuju otpremnicu i račun o isporuci opreme. Ministarstvo nema potpisani akt (ugovor) sa korisnikom sredstava kojim bi se utvrdilo šta je isporučeno, kada i u kojoj vrijednosti i način evidentiranja do momenta završetka projekta, obzirom da se vrijednost datih sredstava povećava po osnovu izdataka nastalih stavljanjem u upotrebu. Po okončanju cjelokupnog projekta, Vlada FBiH, svojom odlukom treba da potvrdi kome će se ista dati, vrijednost opreme i način evidentiranja. Inače, ovaj Projekat je trebao biti zatvoren sa 15.12.2010. godine, ali je odobreno

produženje istog do 30.06.2011. godine. Takođe, početkom 2011. godine dogovoren je produžetak datuma zatvaranja Projekta sa 30. juna na 31. decembar 2011. godine (Credit 4047-BA).

Vezano za implementaciju ostalih projekata utvrđenih Planom razvojnih projekata u FBiH za koje je nadležno Ministarstvo, prema prezentiranoj dokumentaciji od strane naprijed navedenog Sektora, ne može se potvrditi da je Ministarstvo postupilo u skladu sa Uredbom o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH u dijelu praćenja i izvještavanje o implementaciji istog. U skladu sa članom 40. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2010. godinu, Ministarstvo je dostavilo Ministarstvu finansija tekstualne kvartalne i Godišnji izvještaj za 2010. godinu o realizaciji sredstava za Projekat jačanja zdravstvenog sektora – HSEP, kao i popunjene IP obrasce. **Ministarstvo nije postupilo u skladu sa zaključcima Vlade FBiH i Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija iz 2009. godine, kao i Zaključkom Vlade FBiH V. Broj 677/2010 od 10.08.2010. godine, vezano za poduzimanje odgovarajućih mjera u cilju redovnog dostavljanja kvartalnih izvještaja o utrošku sredstava za realizaciju projekata iz svoje nadležnosti.** Prema izjavi odgovorne osobe, IP obrasce koje je dobijao (Kanton Sarajevo), Sektor je prosljeđivao Ministarstvu finansija bez uvida u iste. Ministarstvo nije posebno izvještavalo Federalno ministarstvo finansija o poteškoćama u komunikaciji sa implementatorima i nemogućnosti dobijanja podataka i izvještaja od istih.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da Ministarstvo **nije uspostavilo knjigovodstvenu evidenciju trošenja sredstava u okviru Projekta jačanja zdravstvenog sektora – HSEP, u skladu sa Instrukcijom o načinu vođenja knjigovodstva, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za razvojno – investicijske projekte.** Knjigovodstvena evidencija koja se vodi u Sektoru za implementaciju projekata, vezano za utrošak sredstava preko posebnih transakcijskih računa, izvan Jedinog računa trezora FBiH, ne daje realnu sliku o utrošku kako budžetskih, tako i kreditnih i donatorskih sredstava, obzirom da se ne vodi u skladu sa budžetskim knjigovodstvom. Pitanje vođenja evidencije utroška sredstava postaje značajnije ako se ima u vidu da je Ministarstvo, kroz implementaciju Projekta jačanja zdravstvenog sektora – HSEP (ukupno planirana sredstva 32.081.852 KM), do 31.12.2010. godine utrošilo 29.240.883 KM od čega najveći dio u stalna sredstva zdravstvenih institucija, koja nabavljenu opremu vode u vanbilansnoj evidenciji.

Vezano za nalaze navedene u Izvještaju o obavljenoj reviziji za 2009. godinu, koji se odnose na **Projekat „Tehnička asistencija za socijalno osiguranje FBiH“**, koji je implementiran od strane Jedinica za implementaciju projekata SITAP-a (**6.524.660 KM**) i završen 31.12.2007. godine, Ministarstvo je u julu 2009. godine Izvještaj o realizaciji Projekta SITAP (koji ne sadrži informacije o visini i načinu trošenja sredstava kroz projekat), dostavilo Federalnom ministarstvu finansija, a od istog do kraja revizije za 2010. godinu još uvijek nisu dobili nikakvu povratnu informaciju. Tako je i dalje ostalo neriješeno pitanje koja je institucija bila obavezna izvršiti evidentiranje nabavljene opreme kroz projekat u svojim poslovnim knjigama (1.300.129 KM). Isto se odnosi i na terensko vozilo marke HYUNDAI Terracan (nabavljeno 2000. godine, koje je korišteno tokom rada Projekta „SITAP“).

Potrebno je poduzeti aktivnosti da se u potpunosti postupi u skladu sa Uredbom o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH u dijelu praćenja, nadzora i izvještavanja o realizaciji svih projekata koji su Planom razvojnih projekata u FBiH dati u nadležnost Ministarstva.

Izvještavanje o utrošku sredstava razvojno - investicijskih projekata vršiti u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH, ostalim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija.

Potrebno je postupiti u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Instrukcijom o načinu vođenja knjigovodstva, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za razvojno – investicijske projekte za Projekta jačanja zdravstvenog sektora – HSEP u dijelu knjigovodstvene evidencije trošenja sredstava.

Potrebno je poduzeti dodatne aktivnosti u cilju donošenja odluka o dodjeli nabavljene opreme kroz Projekat „Tehnička asistencija za socijalno osiguranje FBiH“- SITAP, koji je završen 31.12.2007. godine, od strane nadležnog organa, u skladu sa članom 14. Zakona o pravima i dužnostima republičkih organa u korištenju sredstava u društvenoj svojini („Sl. list SR BiH“, broj 33/81 i 29/90), a u skladu s kojim bi se, izvršilo evidentiranje opreme, kod institucija kojima je ista dodijeljena.

5.7 Ostali nalazi

U finansijskim izvještajima Ministarstva na dan 31.12.2010. godine iskazana su stalna sredstva nabavne vrijednosti od **3.131.710 KM**, ispravke vrijednosti od **2.440.129 KM** i knjigovodstvene vrijednosti od **701.581 KM**. Uvidom u prezentirani Elaborat o popisu i knjigovodstvene evidencije, utvrđeno je da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Popisna komisija je izvršila naturalni popis stalnih sredstava, ali isti nije usaglasila sa knjigovodstvenim stanjem na dan 31.12.2010. godine, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 22. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. **Na osnovu donesenih odluka o otpisu izvršeno je isknjižavanje stalnih sredstava koja su u momentu otpisa imala sadašnju vrijednost u iznosu od 60.889,65 KM, a da od strane popisne komisije nisu data adekvatna obrazloženja za navedeni prijedlog.** Nije formirana posebna komisija koja je trebala izvršiti likvidaciju stalnih sredstava i sačiniti zapisnik o provedenom postupku likvidacije na osnovu kojeg se trebala provesti procedura isknjižavanja opreme. Propusti u postupanju prilikom rashodovanja stalnih sredstava konstatovane su i ranijim revizijama i davane su preporuke, ali Ministarstvo nije postupalo po istim. **Na osnovu naprijed navedenog ne može se potvrditi da je Ministarstvo izvršilo usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem stalnih sredstava utvrđenim popisom na dan 31.12.2010. godine, na što se ukazivalo u revizorskim izvještajima prethodne tri godine.**

Potrebno je najmanje jednom godišnje uskladiti stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u računovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 22. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Pravovremeno poduzeti aktivnosti na uništenju stalnih sredstava na osnovu donesene odluke o rashodu, a isknjižavanje iz knjigovodstvene evidencije vršiti na osnovu Zapisnika komisije o uništenju stalnih sredstava.

5.8 KOMENTAR

Federalno ministarstvo zdravstva dopisom Broj: 07-14-3496/11 od 09.05.2011. godine očitovalo se na dostavljeni Nacrt Izvještaja o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2010. godinu. U navedenom očitovanju data su obrazloženja vezana za date konstatacije u Izvještaju u vezi izbora članova komisija za polaganje stručnih ispita zdravstvenih radnika, izvještavanja i knjigovodstvenog evidentiranja razvojno - investicijskim projektima. U istom je navedeno da će se poduzeti aktivnosti na otklanjanju navedenih primjedbi, a određene aktivnosti su već poduzete. Uz očitovanje je dostavljen dokaz o produžetku roka realizacije Projekta jačanja zdravstvenog sektora-HSEP do 31.12.2011. godine i Izvještaj o realizaciji navedenog Projekta za period 2007-2010 godina, koji je posle obavljene revizije dostavljen Federalnom ministarstvu finansija, što je i inkorporirano u izvještaj. Ostala obrazloženja nisu prihvaćena jer uz ista nije priložena relevantna dokumentacija. Detaljno pojašnjenje dato je u Komentaru na dostavljeno očitovanje na Nacrt Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2010. godinu, koje je dostavljeno menadžmentu uz Konačan Izvještaj.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:
Munib Ovčina, dipl. oec.

Tim za reviziju:
Kimeta Bihorac, dipl. oec.

Nusreta Hadžimustafić, dipl. oec.

Vedran Zovko dipl. oec.

Prilog br. 1.
Izvršenje budžeta Federalnog ministarstva zdravstva na dan 31.12.2010. godine
Izraženo u KM

Red. broj	Vrsta Rashoda	Budžet za 2010. godinu	Izmjene Budžeta za 2010. godinu ¹	Tekuća rezerva u 2010. godini ²	Zakonska preraspodjela sredstava	Povećanje zakonskog budžeta ³	Operativni Budžet za 2010. godinu ⁴ (od 4 do 7)	Izvršenje budžeta za 2010.god.	Izvršenje Budžeta za 2009.god.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Tekući izdaci	7.204.660	7.204.660	1.414	68.000	12.599	7.286.673	6.129.518	2.038.420
1.	Bruto plate zaposlenih	1.159.152	1.159.152	1.280		7.440	1.167.872	1.160.432	1.197.431
2.	Naknade troškova zaposlenih	208.797	208.797			-17.400	191.397	162.682	208.160
3.	Doprinosi poslodavca	121.711	121.711	134		29.032	150.877	121.845	125.730
4.	Putni troškovi	25.000	25.000		3.100	-673	27.427	27.427	27.073
5.	Izdaci za energiju	6.000	6.000			-500	5.500	4.973	6.201
6.	Izdaci za komunalne usluge	53.000	53.000		3.200	-216	55.984	55.820	44.721
7.	Nabavka materijala	135.000	135.000		9.000		144.000	142.996	93.351
8.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	18.000	18.000			-1.500	16.500	10.783	10.864
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	3.000	3.000		-2.000	-250	750	0,00	702
10.	Izdaci za tekuće održavanje	25.000	25.000		59.700	-2.084	82.616	78.641	5.038
11.	Osiguranje i bankarske usluge	15.000	15.000		-5.000	-1.250	8.750	7.557	7.887
12.	Ugovorene usluge	435.000	5.435.000				5.435.000	4.356.360	311.262
II	Tekući grantovi	27.500.000	27.506.200				27.506.200	27.506.200	24.380.462
1.	Transfer za obavezno psihijatrijsko liječenje								1.152
2.	Transfer za nabavku vakcina-cijepila								2.500.000
3.									262.848
4.	Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	26.000.000	26.006.200				26.006.200	26.006.200	19.382.405
5.	Transfer za Zavod za transfuzijsku medicinu	1.500.000	1.500.000				1.500.000	1.500.000	1.369.457
6.	Prevenција zloupotrebe opojnih droga i programske aktivnosti za bolji tretman porodice i mladih								100.000
7.	Transfer za Agenciju za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH								150.000
8.	Transfer za projekte nevladinih organa								114.601
9.	Transfer za bolničko liječenje povratnika u RS								500.000
III	Kapitalni izdaci	102.000	102.000		-68.000		34.000	33.674	
1.	Nabavka opreme	102.000	102.000				34.000	33.674	
IV	SVEUKUPNO	29.806.660	34.812.860	1.414	0	12.599	34.826.873	33.669.391	26.418.882
	Broj zaposlenih	49	49					44	46

¹ Zakon o izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2010. godinu („Službene novine FBiH“, broj: 53/10)

² Dio odobrenih sredstva Tekuće rezerve u iznosu od 1.414 KM nisu obuhvaćena Zakonom o izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2010.godinu.

³ Za utvrđenu razliku od 12.599 KM, više odobrenog budžeta u odnosu na ukupno odobrena sredstva (Rebalans+/-Tekuća pričuva+/-Zakonska preraspodjela), nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdio razlog povećanja sredstava odobrenih Budžetom FBiH za 2010.godinu.

⁴ Ukupno odobrena budžetska sredstva za 2010. godinu.